

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ
ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ
ім. Г. Е. ВЕЙНШТЕЙНА**

ТЕЗИ

**II ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
ПОГЛЯД МОЛОДІ»**

**2 – 3 КВІТНЯ 2020 р.
м. Одеса**

Кузнеця). URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Uproz_2013_3_7 (дата звернення: 13.03.2020)

2. Національне Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» URL:

http://vobu.ua/ukr/documents/item/nakazom-ministerstva-finansiv-ukrajini-07-02-2013-73?app_id=23 (дата звернення: 24. 03.2020).

3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 «Звіт про рух грошових коштів» URL: https://buhgalter911.com/public/uploads/msfo/MSBO7_01012015.pdf (дата звернення 24.03.2020).

4. Форма №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» URL: <https://buhgalter911.com/blanki/finansovaya-otchetnost/formi-finansovoi-zvitnosti-zgidno-npsbo-1/formy-finansovoyi-zvitnosti-dodatok-1/> (дата звернення 25.03.2020).

5. Форма №5 «Примітки до річної фінансової звітності» URL: <https://buhgalter911.com/uk/blanki/finansovaya-otchetnost/formi-finansovoi-zvitnosti-zgidno-npsbo-1/forma-5-prymitki/> (дата звернення 25.03.20).

6. Тарасенко Н. В. «Економічний аналіз»: навчальний посібник. 3-тє видання, перероблене. Львів: «Новий Світ - 2000», 2004. 344 с.

АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ТА КЛАСИФІКАЦІЇ ЗАПАСІВ ПІДПРИЄМСТВА

Комишан О. Ю., студ. СВО «Бакалавр» ф-ту ЕБіК

Ніколаєва К.Р., студ. СВО «Бакалавр» ф-ту ЕБіК

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Функціонування підприємств різноманітних видів діяльності та форм власності зумовлена багатьма факторами, одним з яких є запаси для забезпечення їх діяльності. Відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» (П(С)БО 9) запаси – «це активи, які утримуються для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності; перебувають у процесі виробництва готової продукції з метою подальшого продажу; утримуються для потреб управління підприємством» [1]. Для правильної та ефективної системи управління підприємством необхідно мати чітке розмежування понять «виробничі запаси» та «запаси», а також розглядати всі можливі варіанти класифікації виробничих запасів залежно від специфіки виробництва та ефективності їх використання. Це зумовило необхідність дослідження поняття категорії «запаси» та виробничі запаси (табл. 1).

Таблиця 1– Підходи до визначення сутності категорій «виробничі запаси» та «запаси»*

Автори, джерело	Визначення
Великий економічний словник, [2, с. 314]	<i>Запаси</i> – матеріали та продукція, складова частина оборотних фондів підприємства, що відображаються в активі балансу (включає сировину, допоміжні матеріали, напівфабрикати, готову продукцію і т.п.), які не використовуються в даний момент у виробництві зберігаються на

Автори, джерело	Визначення
	складах або в інших місцях і призначені для подальшого використання.
Ф.Ф. Бутинець, [3, с.125, с. 313]	Під <i>запасами</i> розуміються «всі товарно-матеріальні цінності, якими підприємство володіє на певну дату, незалежно від місця їх знаходження». Отже, в основі цього визначення лежить право власності на запаси, що поєднує в собі такі обов'язкові елементи, як володіння, користування та розпорядження ними. <i>Виробничі запаси</i> – активи, які використовуються для подальшого продажу, використання під час виробництва продукції, виконання робіт і надання послуг, а також управління підприємством
В.В. Сопко, [4, с. 227]	До <i>запасів</i> , що використовуються у комерційній діяльності, відноситься готова продукція виробничої сфери (сільськогосподарської, промислової, будівельної), яка купується комерційними підприємствами з метою продажу.
М.С. Пушкар, [5, с. 74]	<i>Виробничі запаси</i> – запаси засобів виробництва, які знаходяться на складах суб'єкта господарювання і необхідні для забезпечення безперервного виробничого процесу, причому це лише ті предмети праці, які ще не задіяні у процесі виробництва і зберігають свою натурально-речову форму
Петленко Ю.В., [6, с. 255]	Визначення <i>запасів</i> та <i>виробничих запасів</i> відповідно до П(С)БО 9
Посилкіна О.В., Сагайдак- Нікітюк Р.В., Доровський О.В., Кубасова Г.В., [7, с. 254]	<i>Запаси</i> – це матеріальні ресурси, які знаходяться на різних стадіях виробництва і збуту, тобто це сукупність сировини, основних і допоміжних матеріалів та інших товарів, які очікують входження у процес виробничого споживання, або готової продукції, яка очікує відвантаження споживачу.
Кужельний М.В., [8, с. 90]	Визначення <i>запасів</i> та <i>виробничих запасів</i> відповідно до П(С)БО 9
Гладких Т.В., [9, с. 116-117]	<i>Запаси</i> - активи, які утримуються для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності; перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва; утримуються для споживання під час виробництва продукції; виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством. <i>Виробничі запаси</i> - активи, які призначені для подальшої переробки на підприємстві або утримуються для іншого споживання в ході нормального операційного циклу.
Нашкерська Г.В. [*], с. 208]	<i>Запаси</i> – це оборотні активи підприємства, які використовуються переважно в одному операційному циклі діяльності підприємств або в період до одного року.

* складено авторами [2-11]

Таким чином, запаси підприємства – це ресурси, що в даний момент не використовуються та є власністю підприємства перебуваючи на складах підприємств або в інших призначених для цього місцях, утримуються для забезпечення діяльності: виробництва, продажу, перепродажу, а також використовуються для управління підприємством та класифікуються відповідно П(С)БО 1 – на виробничі запаси, незавершене виробництво, готову

продукцію та товари [1]. Структура запасів залежить від виду діяльності та відповідної форми власності підприємства. Під виробничими запасами, як елементом запасів, розуміють активи, які використовуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт і надання послуг, а також управління підприємством.

Для управління підприємством та його діяльністю важливим є підходи до їх класифікації, які є дискусійними (рис. 1, табл. 2).

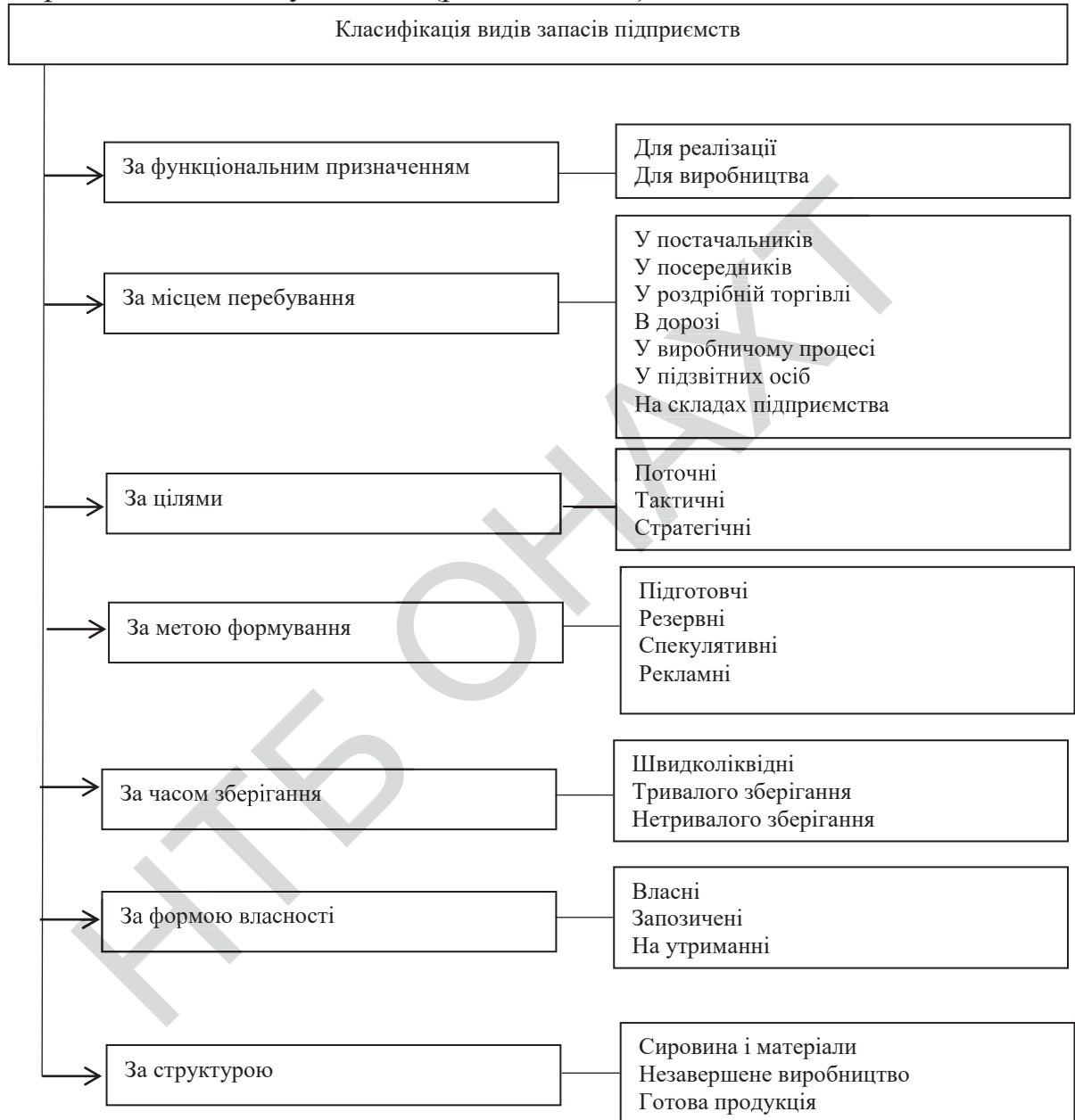

Рис 1. – Узагальнена класифікація видів запасів підприємствах [1]

Таблиця 2 – Підхід до класифікації запасів [11]

Класифікаційні групи запасів	Вид запасів	Характеристика
За призначенням і причинами утворення	Постійні	Частина виробничих запасів, що забезпечують безперервність виробничого процесу між двома черговими поставками
	Сезонні	Виробничі запаси, що утворюються при сезонному виробництві продукції чи під час сезонного транспортування
За місцем знаходження	Складські	Виробничі запаси, що знаходяться на складах підприємства
За рівнем наявності на підприємстві	У виробництві	Що знаходяться у процесі обробки
	Нормативні	Виробничі записи, що відповідають запланованим обсягам виробничих запасів, необхідних для забезпечення безперебійної роботи підприємства
Відносно до балансу	Понаднормові	Що перевищують їх нормативну кількість
	Балансові	Запаси, що є власністю підприємства і відображаються в балансі.
За походженням	Позабалансові	Запаси, що не належать підприємству, і знаходяться у нього через певні обставини.
	Первинні	Запаси, що надійшли на підприємство від інших підприємств і не підлягають обробці
	Вторинні	Матеріали та вироби, що можуть застосовуватися вдруге у виробництві
За складом і структурою	Виробничі запаси	Запаси сировини, основних і допоміжних матеріалів, напівфабрикатів власного виробництва, купівельних напівфабрикатів, комплектуючих виробів, палива, запчастин, тари і тарних матеріалів, МШП
	Запаси незавершеного виробництва	Частина продукції, що не пройшла всіх стадій обробки та не прийнята відділом технічного контролю (ВТК)
	Запаси готової продукції	Продукція, виробництво якої завершено, що прийнята ВТК і знаходиться на складі
	Товарні запаси	Товари, що знаходяться, у сфері обігу, а також продукція, що знаходиться в дорозі.

Облік виробничих запасів становить дуже трудомісткий процес. І це пов'язано не лише з різноманітністю самих запасів (від матеріалів і тари до палива і запасних частин, товарів, готової продукції), а й з оформленням великої кількості первинних документів на різних стадіях руху виробничих запасів та визначення їх вартості.

Таким чином, проведене дослідження підтверджує, що запаси – важливий елемент функціонування підприємства будь-якого типу, а їх оптимальний розмір забезпечує безперервність діяльності та уникнення низки ризиків пов'язаних з відсутністю запасів.

Аналіз практичних та наукових публікації свідчить про неоднозначність підходу вчених до визначення категорії «запаси» та «виробничі запаси», але деякі науковці їх трактують відповідно до П(С)БО 1.

Важливою передумовою ефективного управління виробничими запасами на підприємстві є їх чітка класифікація, створена з урахуванням специфіки галузі. Розуміння економічної сутності запасів та правильна класифікація справляє значний вплив на ефективність подальшого обліку їх на підприємстві.

Науковий керівник – Купріна Н.М., к. е. н, доцент

Література:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» URL: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/pologhennya-standart-buhgaltersykogo-1021474.html> (дата звернення: 09.03.2020).
2. Большой экономический словарь / под. ред. А.Н. Азрилияна. 7е изд., доп. М.: Институт новой экономики. 2007. 1472 с.
3. Бухгалтерський фінансовий облік / за ред. Ф.Ф. Бутинця. Житомир: ПП «Рута», 2000. 607 с.
4. Сопко В.В. Бухгалтерський облік: навчальний посібник. К., 1999. 498 с.
5. Пушкар М. С. Фінансовий облік: підручник. Тернопіль: Карт-бланш, 2002. 626 с.
6. Петленко Ю.В. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. К. : Кондор, 2007. 298 с.
7. Виробнича логістика: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Посилкіна О.В., Сагайдак- Нікітнюк Р.В., Доровський О.В. та ін. Х. : НФаУ, 2009. 364 с.
8. Гладких Т.В. Фінансовий облік: навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2007. 480 с.
9. Кужельний М.В., Левицька С.О. Організація обліку: підручник. Київ: Центр учб. л-ри, 2010. 352 с.
10. Нашкерська Г.В. Бухгалтерський облік: навчальний посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2004. 464 с.
11. Купріна Н.М., Поліш С.В. Сутність та класифікація запасів підприємства: теоретичний та практичний аспект // Економіка харчової промисловості. 2017. Т.9, Випуск 2. С. 75-81.

- Науковий керівник – к.і.н., ст. викл. Мамроцька О.А.
114. СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ
РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА
Соколенко В.П., студ. СВО «Магістр» факультету ММіЛ
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса 260
Науковий керівник – к.і.н., стар. викл. Ботіка Т.С.
115. НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ ПРОГРЕС ТА СОЦІАЛЬНА
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ
Струц Є.М., студ. СВО «Магістр» факультету ММіЛ
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса 262
Науковий керівник – к.і.н., доц. Соловей А.О.
116. ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ
Рудниченко Ю. Л., студ. СВО «Магістр» ф-ту ЕБіК
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса 263
Науковий керівник – к.і.н., стар. викл. Ботіка Т.С.
117. ГРОШОВІ КОШТИ ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ,
КЛАСИФІКАЦІЯ, ЛІКВІДНІСТЬ
Белінська В. Ф., Тіщенко А.В., студ. СВО «Бакалавр» ф-ту ЕБіК
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса 265
Науковий керівник – к.е.н., доц. Купріна Н.М.
118. АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ТА
КЛАСИФІКАЦІЇ ЗАПАСІВ ПІДПРИЄМСТВА
Комишан О. Ю., студ. СВО «Бакалавр» ф-ту ЕБіК
Ніколаєва К.Р., студ. СВО «Бакалавр» ф-ту ЕБіК
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса 268
Науковий керівник – к.е.н., доц. Купріна Н.М.